

kungskreise künftighin nur der slovenischen Sprache bedienen werde, wird der Gemeindevorsteherung bedeutet, dass das Bezirksgericht diesen Beschluss zur Kenntniss genommen habe, dass sich dasselbe jedoch bezüglich des Gebrauchs der slovenischen Sprache nach den diesfalls bestehenden Gesetzen und Verordnungen benehmen, und der Verweigerung der Annahme von gerichtlichen Erledigungen seitens des Gemeindeamtes mit Anwendung der ihm zu Gebote stehenden gesetzlichen Mitteln zu begegnen wissen werde. K. k. Bezirksgericht St. Marcin am 10. Jänner 1882.“ — Proti takemu odloku in preziranju navedenega ministerijalnega ukaza od strani c. k. sodnije, daje županstvu povod pri visokem c. k. pravosodnem ministerstvu se pritožiti. Naše častite gosp. državne poslance pa najnujnejše prosimo, da v tej velevažnej zadevi s svojo merodajno besedo nas krepko podpirajo.

Iz Celja. (Čitalnica.) Včerajšnje čitalnične veselice „pri belem volu“ se je vdeleževalo obilno število občinstva. Izvrstno so peli čitalnični pevci, vrlo dobro se je vršila igra: Raztrešenca. Vsi 4 igralci: Jelica (gospodičina Rozika Kapus), major (g. Perc), stotnik (g. Vrečko) in snubač (g. Jirman) rešili so v občno zadovoljnost in pohvalo svoje naloge.

Središče. (Izjava.) Ker me v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ nek dopisnik iz Vadranc z neljubo zadevo v zvezo spravlja, sem primoran, reč, kakor je prav in resnica, pojasniti. Preteklo poletje je pregledoval davkarski g. adjunkt V. iz Ptuja po tukajšnjih občinah škodo, po toči prouzročeno. Nekteri Vodrančani pa mislijo, da se jim je pri cenitvi škode krivica godila, ter so vložili pri dotični višji gosposki v Gradci tožbo. Ta tožba se je iz Gradca poslala g. V., da se opraviči. Gosp. V., moj rojak, mi je dne 3. decembra 1881 od te tožbe pravil in mi jo pokazal. Podpisi, zlasti čast. g. župnika Trampuša, so se mi sumljivi zdeli, in vprašal sem čast. gosp. župnika Trampuša dne 6. decembra 1881, kaj da je s tožbo Vodrančanov proti gosp. V. Častiti gosp. Trampuš mi je pred večimi čast. gosp. duhovniki rekel, da mu od te tožbe nič znano ni in da nje tudi podpisal ni. Isto mi je ponovil dne 27. decembra pri Svetinjah. Dne 9. decembra preteklega leta sem to g. V. povedal, in ta je na to poslal občinskemu predstojniku v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ ponatisnjeno pismo. Da bi tožnikom g. V. prihranil neprilike, sem prosil g. V., naj bi se reč na tihem poravnala. Drugače nisem v nobeni zvezi z omenjeno pritožbo. Omenim še le, da je izvzemši 4—5 podpisov vse druge podpisala — ena roka. Konečno še zagotovim, da sem bil in bodem kot narodnjak in duhovnik zmiraj na strani slovenskega ljudstva, ako se mu krivica godi, da pa v omenjenem do-

godjaji ne verujem, da bi g. V. bil komu krivico storil.

Ivan Čagran.

Iz Ljutomerske okolice. (Nekaj za g. učitelje.) Na den nedolžnih otročičev, kedar imamo mi ravno po stari navadi pametovo, prišel sem kot ud okr. zastopa k seji v Ljutomer. Odkritosrčno moram reči, da je bilo meni nekako tesno pri sreci zastran okr. naklad. Vendar pa je meni postalo nekaj lažje, kedar sem slišal, da ne bomo imeli več ko 20% okr. naklad, da naše okr. ceste so v dobrem stanu, da se bode nekaj menje na njih delalo, in da se tako prihrani 2000 fl. Presrečna zahvala našemu previdnemu g. načelniku. Nemilo nas je zadel osoren govor g. J. St., Ljutomerskega „bürgermajstra“, zoper učitelje. V svoji strasti ni znal ta gospod svoje nemškutarske besnosti na ugovor č. g. Šrola bolje pokazati, (bil je namreč govor, ali se ima ustanoviti štipendija za enega učenca na Mariborske vinorejske šoli,) kakor s tem, da je začel razsajati po naših narodnih učiteljih; češ, da pre okraju nič ne koristijo. — Bržčas za to, da še niso osnovali v Ljutomeru „nemški Schulverein“, kateremu bi g. St. rad postal načelnik. — Rad bi pital tega gospoda, kdo ga je naučil šteti, pisati in računati, koliko pride od ene kože itd! — Pa kako to pride, da zahajajo v njegovo hišo celo trije učitelji, kakor sem zvedel, da bi odgovorili njegove otroke? Pa še celo je ta gospod načelnik krajnemu šolskemu svetu, ki je po veliki večini naroden. Čudna ta reč. — Res jaz ne bi rad bil učitelj pod takšnim predsednikom. Ravno tu vidim najbolj, kako liberaluhi, ki se toliko bahajo kot prijatelji šole in učiteljev, v resnici o njih mislijo. Iz vsega tega pa vidimo, kdo nas draži.

F. Pozorovič

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na tisoče vojakov hiti v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Zakaj? Pravijo, ker se je bati vstašev, upornikov, ki hočejo vse „švabe“, t. j. avstrijske uradnike, žandarje, vojake poklati ali iztirati. V Krivošijah je baje 1300 vstašev, od Foče do Nevesinj, sploh ves južni del Hercegovine, se orožajo zoper nas pod vodstvom Kovačevića; angleško zlato jim pomaga, ruski, srbski, črnogorski ogleduhi ščujejo, okolo 100 naših vojakov in žandarjev je baje že ubitih in ranjenih. Tako poročajo liberalni in magjarski listi, vladine novine pa mirijo rekoč, da ni tako hudo, ampak da je več vojakov treba v to, da se v okoliščini pride pretečim narodom o priliki razpisane novačenja ali „rekrutiringe“ v Bosni in Hercegovini. Drugi pa trdijo, da je to le vse na videž in priprava k marširanju do Soluna in k razdelitvi evropske Turčije med Avstrijance in Ruse; prvi vzamejo vse kraj Jadranskega morja, drugi pa Carigrad in sploh vso Bolgarijo. Na Dunaji so zbrani naši in ogerski ministri in se

posvetujejo s cesarjem. Dne 28. jan. t. l. skličejo delegacije t. j. odbornike iz našega pa tudi iz ogerskega državnega zbora, da dovolijo potrebnih denarjev — 20 milijonov — za nove vojaške potrebe. — Državni zbor snide se jutro 20. januarja. Minister baron Konrad predloži črtež o premembni šolskih postav. — Koroški poslanec Naredi je položil poslanstvo. — V Gradcu obhajajo kmetijska družba štajerska 19. in 20. jan. stoletnico rojstnega dne nadvojvode Jovana. — Ogerski državni zbor ima burne seje; ministerstvu Tiszajevemu očitajo zapravljivost, uradnikom goljuhijost; L. 1868 je dosta bilo 130 milijonov za državne stroške, sedaj pa komaj 350 milijonov; zato so dače strašno poskočile in vendar je dežela do ušes zadolžena, ker se Magyari črez moč šopirijo in hočejo več veljati, kakor gleštajo. Grdo za vlado je tudi to, kar je poslanec Rahonczy povedal, namreč, da je podjetnik Deutsch za reguliranje Tise mu izročenih denarjev samo 30% za napise porabil, 70% pa v svoj žep zaphal ali z uradniki zapravil — Hrvatski dijaki v Zagrebu, ki so magyarskim poslancem nagajali, bili so z zaporom kaznovani. — Zopet je slišati, da pride baron Filipovič kot poveljnik v Sarajevo; škoda, da so ga kedaj odstavili; on bi nam Bosno in Hercegovino bil uže davno in dobro uredil.

Vnanje države. Nemški državni zbor je sprejel Windhorstov predlog, da se prekličejo postave zoper katoličane. To je srečni nasledek 10letnega trdnega boja nemških katoličanov zoper nestrpljive lutrovec, liberalce, Jude in freimaurerje. Ob enem je cesar Viljem kot pruski kralj v slovesnem pismu do deželnege zbora pruskega naznanil, da ima „kulturna borba“ ali preganjanje katoličanov prenehati. — Ruski car je kmetom pripisati dal posestva grajščakov, katerih ti sami ne morejo dati obdelovati; zato dobijo 80% od vrednosti odškodnine iz državne blagajnice. Kmetje so tega močno veseli in tudi grajščakom je prav. Nekateri listi poročajo o vojaških pripravah proti turškim mejam. V Aziji prodira 8000 Rusov proti mestu Merv, od koder ni daleč v Afganistan. — Turški sultan je Francozom in Angležem, ki mu hočejo vzeti Egipt in Tripol, zobe pokazal, rekoč, da v Egiptu nimajo česa iskati; v Tripol pošilja vedno več vojakov. Italijani delajo na nos na vrat šance okolo Rima. — Francoski minister Gambetta se je republikancem zameril, ker jim presamovoljno in svojeglavno postopa. — Španjolski kralj in kraljica sta obiskala sosednega Portugizkega kralja v njegovem glavnem mestu Lisabonu. Pravijo, da to pomeni zvezo zoper Francoze, ki hočejo Marokansko cesarstvo v Afriki pograbit, po katerem se pa tudi Španjolcem in Portugizom sline cedijo. — Angleži tuhtajo in si glave belijo, kako bi nezadovoljne Irce vtlačili in pomirili. Do sedaj se jim to ni posrečilo. — Japonci so Kitajcem največji nasprotniki. Prvi so jako prebrisan narod.

Za poduk in kratek čas.

Iz potne torbice.

III. Po precej dolgem hodu sem dospel v Žurmance, majhen kraj na potu v Krapino. Proti jugu je za tem krajem hostnat hrib, velikan protitistim, ktere sem dosedaj že videl na potovanji. Nisem šel dalje po tej poti, temuč vkrenil sem jo proti Rogacu. Dasiravna že truden, sem vendar še trdno korakal dalje, in ko sem do Sotle prišel, sem se zopet prepričal, da slovenski Štajer ni ravno velik. Iz Rogaca, kjer se nisem dolgo mudil, sem korakal dalje proti Sv. Križu in Slatini. Tje dospel sem poiskal najpoprej znanca, kterege pa ravno ni bilo doma, ali jegovi starši so me prijazno sprejeli. Drugi dan sem si ogledal Slatino in jeno okolico. Le proti sv. Križu je prost izgled, ker se tje vleče proti Sotli dolina drugod pa so povsodi griči in hribi in med dvema teh hribov drži tudi cesta v Poličane. Kraj je zelo prijeten in prijetnejšega še ga dela godba, ktera se vsaki dan predpoldnevom in popoldne dve uri glasi in pa petje lepih slovenskih narodnih ali drugih pesnic, ktere dekleta, ki slatino natakajo, pojejo in s tem goste, ki od daleč pridejo, zabavljajo. Sreča je hotela, da sem ravno takrat prišel tje, ko se je tam mudil jugoslovanski velikan in starosta škup iz Djakovara: Razun tega še je bilo mnogo drugih Jugoslovancev v Slatini, in zanimalo me je njihovo pomenjkanje v hrvaškem jeziku med drugimi raznimi jeziki, ktere sem tu slišal.

Proti vshodu je precej velika Rogačka gora z mnogimi kapelicami olupšana. Mikalo me je tudi na njeni vrh priti, ali kaj bodem sam brez tovarša. — K sreči sem našel drugega prijatelja, kateri me je povabil na goró, ali kakor je sam rekel v vrh nad Cerovcem. Ali predno sva gori prispela, še se nama pridružita v najno veselje druga dva dijaka eden iz Slatine, drugi pa iz Konjice. Mokri smo prispeli na goro, in tukaj smo se se okrepčali s staro kapljico. Dobro da ni pot nazaj držala preveč navzdol, drugače menda nebi prišel srečno nazaj, kajti starina je močna. — Z gore smo gledali na Slatino, ki je se nam majhna zdela, kakor kakovo posamezno dvorišče. Razgled me je zavzel. Ako še iz tako majhnega hriba razgled človeka zavzame ali torej ne poje pesnik prav, ako pravi:

Visoko vrh planin stojim,
V veselji rajskem tu živim
Tam dol ljudje lprebivajo,
Veseli redko vživajo:
Prid vrh planin nižave sin!

Mene pa so misli ponesle, daleč, daleč tje na visoki Triglav, slovenskega velikana, kterege so pesniki popevali. V duhu sem bil na njem, ker še mi osoda ni naklonila, da bi bil v resnici na njem. Vodnikove besede: „Na Vršac stopivši sedi,